

KOROŠKA KRONIKA

Izdaja Britanska obveščevalna služba. — Cena mesečno: za tuzemstvo 2 S, v inozemstvo 5 S. — Posamezna številka 50 grošev

Leto V.

CELOVEC, Božič 1949

Številka 51

Kaj nam prinaša leto 1950?

1950 - 2000, doba sreče in gospodarskega blagostanja

(Kaj je zapisano o tem polstoletju v egiptovskih piramidah?)

Tam kjer se pričinja puščava Sahara, je blizu glavnega mesta Kairo vas Gizeh. Blizu tega naselja se dvigajo proti nebu veličastne piramide, ki so jih dali postaviti nekdanji egiptovski kralji — faraoni.

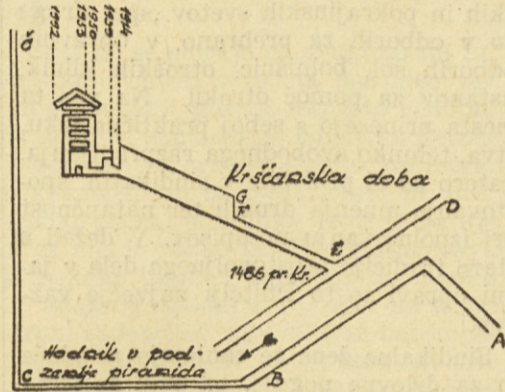
Največja med temi piramidami je Keopsova piramida, ki je bila zgrajena, kakor so preračunali, leta 2344. pred Kristusovim rojstvom, stara je torej okrog 4400 let. Ta piramida ima v temelju kvadratično obliko in njena dolžina ter širina je po 227 metrov, višina pa 137 metrov (stolp cerkve sv. Štefana na Dunaju je tudi 137 metrov visok, kupola cerkve sv. Petra v Rimu je 132 metrov visoka). Izmere piramide so pa v takratnih enotah za razdalje, to je v egiptovskih palcih ali colah. V notranjosti piramid so hodniki in dvorane. Hodniki pa niso povsod enako široki, ampak so včasih široki in visoki, cele galerije, pa spet zelo ozki in nizki, da more človek le sklonjen iti naprej.

Ze davno so se zanimali raziskovalci in razni zgodovinarji za notranjost piramid in so poizkušali iz dolžine hodnikov in iz izmer širine in višine hodnikov ter dvoran izračunati starost piramid in tudi — odkriti bodočnost. Glavni raziskovalci piramid so bili Angleži in Italijani. Ti so pri raziskovanju piramid prišli na misel, da pri dolžini hodnika pomeni ena dolžinska enota, to je en egiptovski palec, eno leto. Iz tega so preračunali, da je bila zgrajena največja, to je Keopsova piramida, leta 2344. pred Kristusovim rojstvom. Ako začne mo s tem letom pri začetku hodnikov v piramidi, pridemo naravnost do presenetljivih ugotovitev o bodočem poteku zgodovine človeštva in to od leta 2344 pred Kristusom pa vse do leta 2000 po Kr. Te ugotovitve so raziskovalci napisali ne šele v zadnjih letih, ampak že leta 1865.

Ako vzamemo za začetek računanja leto 2344, pridemo po oddaljenosti 858 palcev do križišča hodnikov. Ta točka odgovarja letu 1486 pred Kristusovim rojstvom, to je leto, ko so odšli Izraelci iz Egipta. Nato sledita dve zelo značilni točki v hodniku, ki odgovarjata letom Kristusovega rojstva in Kristusove smrti. Od te zadnje točke dalje se hodnik zelo razširi in je tudi visok, tako da more človek iti po njem popolnoma zravnan, kar naj bi pomenilo nekako prerodenje človeštva. Naslednja točka odgovarja letu 800 po Kristusovem rojstvu, to je leto kronanja cesarja Karla Velikega.

Ako gremo po hodniku še za 295 palcev naprej, pridemo do točke, ki naj pomeni leto 1095, to je leto prve križarske vojne. — Naslednja značilna točka je leto 1492, leto odkritja Amerike. Po

nadaljnjih 25 palcih dolžine se oblika hodnika spet spremeni, to je leto 1517, leto reformacije. Sledita zelo značilni točki — leto 1804 in leto 1815, to je leto Napoleonovega kronanja in leto Napoleonovega padca. Kmalu nato pa je že tudi zaključena takozvana krščanska doba in sledi takozvana mehanična doba, ki je označena z letnico 1844, leto prve železnice. Nato pa sledi del hodnika, ki je nizek, kar bi nekako značilo, da je duševna kultura človeštva padla. Še prav posebej je nizka točka, ki označuje leto 1914, to je leto začetka prve svetovne vojne. Po tem delu hodnika je mogoče iti le močno sklonjeno in to vse

A, B, C, D = hodnik, ki naj označuje zgodovinske dogodke od prvih početkov človeštva do leta 2344 pr. Kr.

D = leto 2344 pr. Kr. (ko je bila piramida zgrajena)

E = leto 1486 pr. Kr. (izhod Izraelcev iz Egipta)

F = leto Kristusovega rojstva

G = leto Kristusove smrti

do točke, ki označuje leto 1918, ko je bila prva svetovna vojna končana. Nato pa postane hodnik spet bolj širok in višji in je mogoče po njem hoditi zravnano do točke, ki označuje leto 1928 in še naprej do leta 1936. To leto je označil graditelj piramide kot posebno slabo v zgodovini človeštva in res se je to leto začela španska državljanska vojna, ki je nekako uvod v drugo svetovno vojno.

Naslednja značilna točka je v oddaljenosti 2 1/2 palca, to je avgust leta 1938, čas konference v Monakovem, ki je zagotovila Hitlerju Češkoslovaško. Nadaljnja značilna točka je pri septembru leta 1939, to je začetek druge svetovne vojne. Naslednji del hodnika konča pri točki, ki znači konec meseca aprila leta 1945, čas, ko je končala druga svetovna vojna v Evropi. Od tu naprej pridemo do značilne točke, ki označuje avgust leta 1945, ko je padla prva atomaska bomba.

Tako smo po hodniku v Keopsovi piramidi prišli do leta 1950, ki začinja drugo polovico tega stoletja. Gotovo bo vsakega najbolj zanimalo, kaj nam po-

ve hodnik v Keopsovi piramidi o dogodkih bodočih let. Hodnik postane širok takoj po točki, ki označuje konec druge svetovne vojne, to je avgust leta 1945, še posebej pa se razširi in zviša hodnik pri točki, ki označuje leto 1950. To bi značilo, da se pričinja to leto boljše doba v zgodovini človeštva. Še prav posebej se razširi hodnik strmo navzgor do točke, ki označuje leto 1992, torej skoraj do leta 2000, ko hodnik preneha in preide v takozvano dvorano kraljev. Ali naj sodimo po tem, da bo leta 2000 konec sveta?

Raziskovalci piramid zagotavljajo, da se v prihodnjih letih prične srečna

doba v zgodovini človeštva in da bo ta doba dosegla svoj višek leta 1992. Avgust leta 1953 naj bi po pisanju skrivnih knjig starih Egiptčanov bil značilen po tem, da pade v to leto prihod „velikega kralja“, ki bo vse stvari postavil na svoje pravo mesto. In nato se prične srečna doba.

Ze enkrat, to je bilo leta 1000, je človeštvo pričakovalo srečno dobo, pa je ni dočakalo. Saj so se v drugem tisočletju vrstile vojna za vojno. Upajmo, da bo doba pred koncem tega tisočletja res srečna doba.

Če je bila napoved razvoja zgodovine iz poteka podzemskih hodnikov v Veliki piramidi do sedaj točna, zakaj naj ne bi bila tudi za bodoče?

Sicer pa bomo vsak čas že v letu 1950 in tudi do avgusta leta 1953 ni več daleč in upamo ter želimo vsem bralcem „Koroške Kronike“, da ga dočkajo in da jim res prinese srečo, kakor to napovedujejo raziskovalci egiptovskih piramid.

„Zahvalni dan“ in njegov pomen

„Thanksgiving Day“ (zahvalni dan) je zelo priljubljen praznik Združenih molitvijo, pa tudi s svečanimi posamejnimi. Vsako leto določi predsednik Združenih držav s proglasom dan te svečane proslave, ki pade tradicionalno na zadnji četrtek novembra. Letos je bil ta dan 24. novembra.

„Dan zahvale“ je podoben prazniku jeseni, ki ga praznujejo s proslavljanjem sadov zemlje v Angliji, vendar ima v Združenih državah večjo važnost, ker ga v svečanosti prekaša le božični dan in ker za ta dan potujejo Amerikanci od daleč k svojim rodbinam, s katerimi ga hočejo skupno prebiti. „Zahvalni dan“ proslavljajo z obredi v vseh cerkvah, najenostavnejših iz dobe naseljevanja v Novi Angliji, kjer so začeli proslavljati ta praznik, ki tudi v velikih katedralah. Oltarji so okinčani s poljskimi pridelki: pšenimi klasi, sadjem in drugimi rastlinami.

Po verski svečanosti se zberejo državljani za domačo mizo k skoraj največji pojedini v letu, pri kateri je glavna jed s kostanjem poljen pečen puran, nadalje pa nudijo poleg drugega slaščice, sadno torto in sadje. Puran je tradicionalna jed na vseh mizah, od predsednikov pa do miz navadnih državljanov.

Kot na božični dan dobivajo tudi ta dan revni in zapuščeni darila. Pred obedom molijo v mnogih hišah. Vse delo v državi počiva: državni uradi, trgovine, tovarne mirujejo. To je predvsem dan molitve, vse cerkve so polne in vsi priznavajo duhovni pomen tega praznika. Pa tudi narava se očitno udeležuje te proslave, ker se je odela v vso svojo jesensko krasoto.

„Zahvalni dan“ je s svojimi običaji ohranil značaj, ki ga je zadobil pri svoji prvi proslavi. Ta proslava sega v leto 1621 in je imela svoje poreklo v strašnih zimih prejšnjega leta, v kateri je nad polovico naseljencev Massachusettsa — ki so komaj prišli v novi svet — podleglo lakoti in mrazu, naslednjo pomlad se je del preostalih odločil vrniti v Anglijo, drugi pa so vztrajali v Novi Angliji in opravili setev, pri kateri so zlasti tudi posejali turščico, domačo rastlino Amerike. Njihovo vztrajnost je to leto (1621) poplačala bogata žetev, tako da so se v novembru naseljenci zahvalili Bogu za obilni pridelek, pa tudi za miroljubno ponašanje Indijancev rodu Wampanoag, ki so pod svojim glavarjem Massasoitom pomagali naseljenecem.

Ti naseljenci, ki so znani v zgodovini Amerike kot „romarji“ („Pilgrins“), so zapustili zaradi verskih sporov z anglikansko cerkvijo Anglijo leta 1608 in se preselili na Holandsko. Tu so bivali več kot deset let v bližini Leyde, nato pa jim je Virginijska družba dovolila preselitev v Novi svet. Pod vodstvom Jurija Carverja se je vkrčala julija 1620 stotina teh ljudi na ladji „Mayflower“ in „Speedwell“. Ko so prispeli v Plymouth na Angleškem, so morali drugo

ladjo, ki ni držala več vode, zapustiti. Dne 6. septembra so nadaljevali naseljenci potovanje v Ameriko samo z ladjo „Mayflower“. Namenjeni so bili v Virginijo, kjer jim je enakoimena družba nakazala zemljo, toda vetrovi so jih zanesli proti severu in tako so se po skoraj treh mesecih plovbe izkrčali v Massachusettsu. S pogodbo, katero so sklenili novi naseljenci in ki je dobila ime „Mayflowerski dogovor“, so ustanovili skupnost na popolnoma demokratični podlagi in Jurij Carver je bil prvi guverner. Mayflowerski dogovor, ki predstavlja eno od temeljnih listin ameriške zgodovine, so podpisali vsi člani naselbine. „Podali smo se na pot v slavo božjo, za širjenje krščanske vere, za čast našega vladarja in naše države, da bi ustanovili prvo naselbino v severnem delu Virginije in zdaj se medsebojno svečano zaobljublamo v prisotnosti Boga ter združujemo v politično skupnost za našo najboljšo državno ureditev in napredek...“

„Zahvalni dan“ so naseljenci „Nove Anglije“ nato stalno proslavljali, leta 1789 pa je Jurij Washington, prvi predsednik Združenih držav proglasil uradno državno proslavo tega dne za tisto leto. „Zahvalni dan“ so proslavljali tudi leta 1815 v proslavo konca vojne 1812. Leta 1864 pa je postal končno ta dan vsakoletni praznik za vso državo in kot takega so ga priznale tudi cerkvene oblasti, med katerimi tudi katoliške.

„Zahvalni dan“ ima tudi svoje vesele strani: mladi navihanci se ta dan zbirajo v skupine, oblačijo v obleke odraslih in si poslikajo na razne načine obraze ter tako hodijo po deželi in po mestih in zvonijo po hišah ter prosijo darov. Tako zbirajo sadje in slaščice na deželi, v mestu pa dobijo denar. V mestih so čisto tudi gledališke predstave in športne prireditve. „Zahvalni dan“ je v vsakem pogledu priljubljen praznik Amerikancev, ki je bogat po svojem duhovnem pomenu ter se odlikuje po prisrčni gostoljubnosti.

Ponekod ob atlantski obali praznujejo ta dan že v snegu, kar je v veliko veselje otrokom.

Letos so praznovali Američani „zahvalni dan“ („Thanksgiving Day“) pod geslom „Zahvalimo Boga, da lahko damo“, kar najbolj označuje duh te proslave. Pobudo za to so dale katoliške cerkve, ki po vsej državi zbirajo obleko, obutev in denar za potrebne ljudi v Evropi. Ameriške cerkve in dobrodelne ustanove se zadnja leta vedno bolj uveljavljajo s svojo dobrodelnostjo doma in v tujini.

Ameriški narod se je letos zahvaljeval za svobodo vere, katero uživa, in za vso milost, ki je je bil deležen med letom. Pri tem pa se spominja milijonov trepetih po svetu, ki jih tepe zla usoda, da tavajo brez doma po svetu, da še vedno trpijo pomanjkanje zaradi vojne razdejavanja in so preganjani zaradi vere. Vsem tem želi pomagati, da bi nekoč ves svet slavil „Zahvalni dan“ v sreči in blagostanju.

Prošnja božjemu Detetu

O Bog, sredi poti, ki ji ne vem imena, pošiljam k Tebi svoj glas: odložil bi rad težka, skeleča bremena, umil svoj krvavi, boleči obraz.

Čeprav nevreden cestninar k Tebi prihajam, daj, da smem poklekniti v hlevček vsaj v kot. Vem, čist bi moral biti, pa komaj iz greha vstajam, oprostí in ne udari, Gospod.

Daj beraču sloveskemu, da razeže culo ubogo, naj razložim pred Tabo, kar me boli: dom svoj, zemljo ponižano, ljudstva nadlogo, tihe krike mater in dobrih ljudi.

Vzemi, Gospod, te moje uboge darove, iz jaslic daj domu, ljudem svoj blagoslov, daj, da zavežem v culo še svojih molitev sadove, in pusti nato me s svojim mirom domov.

M. Jakopič

Z A N A Š E Ž E N E

Božični razgovor

Za božične praznike skuša vsaka gospodinja razveseliti svoje, kolikor največ more. Ne samo, da ves dom osnaži, ampak ga tudi okraši. So pač že božični prazniki sami na sebi tako pomenljivi in skrivnostni; zato pa zahtevajo od gospodinje še prav posebne paznje.

Ze nekaj dni pred božičem se vrše med mladino v domu priprave za jaslice. Koliko razgovorov in posvetovanj je dan za dnevom ob vsakem prostem času, ki se jih mora mati — gospodinja prav tako udeleževati.

Jaslice in božično drevo je najlepši okras doma o božiču. Vendar gospodinja rada tudi še sicer dom olepša, da je ves prazničen. Kjer je družina velika in je navada, da je na sv. večer obdarovana, tam je treba misliti na okras mize, na kateri so razloženi darovi, ako je zanje pod božičnim drevesom premalo prostora.

Navadno je miza pregrnjena z belim prtom in okrašena z drobnimi smrekovimi vejicami, ki so neenakomerno nastrojene po njej. Zelo lep okras je namesto smrekovih vejic vedno zelena gozdna palma ali bodičje z rdečimi jagodami, prav tako tudi omela z belimi jagodami. Lahko pa je tudi miza preprežena z ozkimi svilenimi ali pa tudi papirnatimi trakovi. Darove zavijemo v svilen papir in jih prevezemo z rdečimi trakovi, v katere zatakamo smrekovo vejico. Le otroške igrače niso nikoli zavite, da napravijo otrokom ob prvem pogledu že ono božično veselje, za katero jih vsi zavidamo.

Seveda pa je težišče in središče sv. večera v kotu pri jaslicah in žalostno bi bilo, če bi se otroci veselili samo darov. Vkljub vsem zunanjim okraskom in veselju naj mati zbere svojo družino prav pred jaslicami in naj s toplo iz srca pri-

hajajočo in v srce segajočo besedo pove in razloži prelepo zgodbo betlehemске sv. noči.

Da božično drevo bodisi samo ali ob jaslicah ohranimo dolgo časa sveže in preprečimo odpadanje igel, je dobro, če ga postavimo v posodo z mokrim peskom. To bomo storile tem rajši, ker nam podstavki, v katere natikamo drevesce, radi nagajajo; vegasti so ali, ko se jim vlaga izsuši, ne drže več dobro. Prav pripraven je zato velik cvetlični lonc, pri zelo velikih božičnih drevesih pa moramo vzeti kar leseno posodo za palmo ali manjši škaf ali vedro za vodo. — Pesek najprej dobro zmočimo in premešamo, nasujemo ga v posodo in vanj zasadimo drevesce, ki naj sega do dna. Po vrhu peska položimo mokrega mahú, posodo pa preoblečemo s papirjem in jo še primerno okrasimo. Na ta način ostane drevo par mesecev lepo zeleno in mu igle ne odpadajo ter ga lahko porabimo za vse družinske slovesnosti, ki padejo v ta čas.

Zelo važno za božične praznike je tudi, da gospodinja vse kuhinjske dobrote, ki jih je namenila svoji družini, primerno razdeli. Ni vseeno, če pridejo vse te dobre stvari na mizo na en dan. Dobra gospodinja že zgodaj v adventu pregleda in proračuna, koliko ji dopušča blagajna, da pripravi za svoje drage božično presenečenje. Potem pa si tudi delo tako razdeli, da na sv. večer res že praznuje s svojo družino ob jaslicah.

Kar se tiče mesnih stvari, je za ta praznik navadno preskrbljeno; saj se po večini okoli teh praznikov vrti domači praznik — koline. Več skrbi dela priprava potic in peciva. Nekaj nasvetov za pripravo božičnega peciva boste našle v drugem članku.

Žene v angleškem javnem življenju

Organizirane delavke v Veliki Britaniji so se vedno živo zanimale za javno blagostanje. Ženske zadružne ustanove so se uveljavile med prvimi in v zadnjih dvajsetih letih so zadobile žene v sindikalnem gibanju Velike Britanije vedno večji vpliv.

Ker finansirajo in vodijo sindikate njihovi lastni člani, je to odlično torišče priprave za upravljanje javnih zadev. Gospodinja in delavka, ki imata kako odborniško mesto v teh skupinah, se kaj lahko znajdeti, ko ju izvolijo v krajevne občinske svete ali v kak javni urad; v sindikatu sta se naučili delati in uporabljati svojo spretnost v splošno korist.

Več sindikalistk sedi v parlamentu, mnogo jih je članic župnijskih, občinskih in pokrajinskih svetov, spet druge so v odborih za prehrano, v upravnih odborih šol, bolnišnic, otroških klinik, ustanov za pomoč otroku. Na vsa ta mesta prinesejo s seboj praktična izkustva, tehniko svobodnega razpravljanja, katero so si pridobile v sindikatih, spoštovanje mnenja drugih ter natančnost pri izpolnjevanju predpisov. V deželi s staro tradicijo prostovoljnega dela v javni upravi so to činitelji največje važnosti.

Sindikalne žene se zanimajo za plače in za delovne pogoje, pa tudi za širša vprašanja javnega blagostanja.

Zlasti mnogo se je razpravljalo v zadnjih letih o otroških domovih in zavetiščih. Otroška zavetišča za otroke od treh do petih let so koristna tako iz vzgojnega vidika kot tudi iz socialnega, zlasti za otroke edince in za otroke, ki nimajo tovarišev v igri.

Po šolskem zakonu iz leta 1944 morajo krajevna oblastva skrbeti — takej ko so na razpolago učitelji in potrebni

material — za brezplačna zavetišča za vse male otroke od treh do petih let, katerih starši to zahtevajo. Te šole so odprte pet dni na teden po okoli pet ur na dan.

Ob izbruhu vojne leta 1939 so pozvali vse razpoložljive delavce, da se javijo na delo. Mnogo poročenih žen (nekatero posebno izvežbane) je bilo pripravljeno vstopiti na delo v industrijo, če bi se poskrbelo za varstvo njihovih otrok. Vlada Zedinjenega kraljestva je zato pozvala krajevna oblastva, da naj ustanovijo dnevna zavetišča za otroke, ki bi bila odprta 6 ali 7 dni na teden 12 ur dnevno. Ta zavetišča so ustanovili in opremili v vojnih letih, ko je primanjkovalo prostorov, materiala in osebja. Po koncu vojne je vlada pozvala oblastva, da naj proučijo položaj in da naj prično z delom za zboljšanje otroških zavetišč. Istočasno so razne tovarne ustanovile zavetišča za otroke, razne druge ženske pa so proti nagradi pazile na otroke svojih sosed.

Mnogo sindikalistk se je udeleževalo razprav o tem, če naj bi se prigovarjalo materam z malimi otroki, da naj grejo na delo. Seveda je mnogo teh mater delalo že pred vojno zaradi brezposelnosti, bolezni ali smrti očeta ali zaradi nizkih plač vzdrževalcev rodbine. Zdaj so polna zaposlitev delovne sile, socialno zavarovanje in rodbinske doklade izločile ali izpremenile te činitelje, vendar obstaja še vedno povpraševanje po ženskih delavkah, posebno v izvojni industriji. Mnogo sindikalnih članic meni, da so dobra otroška zavetišča važna, dokler ne preneha povojna kriza in ne bodo spet lahko žene svobodno izbirale med delom izven doma in domačo zaposlitvijo.

Žene v sindikatih so se tudi bavile s prilikami v zasebnih zavetiščih in z razmerami v rodbinah, v katerih so otroci prebili dan proti plačilu. Zdaj obstajajo posebna določila za nadzorovanje vseh teh otroških zavetišč po krajevnih zdravstvenih oblastvih; vse rodbine, ki prevzemajo proti plačilu v varstvo več kot dvoje otrok, pa morajo biti registrirane.

Zelo se žene zanimajo tudi za novo britansko zdravstveno službo; stavile so razne predloge glede pogojev bolniškega osebja (vključno bolniških sester), glede zboljšanja zdravljenja tuberkuloze in glede potrebe večjega števila žensk pri vodstvu bolnišnic. Članice sindikatov so po svojem odboru podale tudi spomenico glede babiške službe. Nadaljnji predlog se tiče higijenskih predpisov pri zavijanju in prodaji živilskih proizvodov.

Niso pa vse ženske delavke zaposlene v industriji. Tako so na primer članice sindikata poljskih delavcev zahtevale leta 1948 izboljšanje v dobavi električnega toka na podeželju in so naslednje leto tudi dosegle znatno zboljšanje. — (COI)

Nekaj navodil za pripravo božičnega peciva

Za božične praznike vsaka skrbna gospodinja speče družini boljše pecivo. Ali kaj, ko so jajca letos tako redka in če so, so draga, drage pa tudi rozine, orehi in slično. Vendar se da tudi brez večjih izdatkov speči dobra potica in narediti celo prav dobra okusna torta. Navajamo recept za tako torto z enim samim jajcem. Tudi keksi za božični okras so lahko brez jaje izvrstni.

Božični keksi brez jaje

V eno osminko litra mlačnega mleka stresli 12 dkg sladkorja, par zrn soli, 5 dkg surovega masla, pol dkg jelenove soli. Zamesi vse to s pol kg moke (za duh daš dobro zrezane limonove lupine ali zavitek vanilijevega sladkorja). Dobro zgneteno testo razvaljaj pol mezinca na debelo in zreži z modelčki v različne oblike. Deni jih na pomazano, z moko potreseno pekačo (pločevino) in peci v vroči pečici le malo časa, da zarumene.

Božične zvezdice (kot okrasek za drevesce)

V sneg iz dveh beljakov narahlo vmešavaj 200 g presejanega sladkorja, malo vanilije, 50 g zribanih orehov, 50 g najfinejše moke in polovico pecilnega praška. Tako nastalo testo na drobno zvaljaj na deski, potreseni z moko, in ga razreži z obodcem, ki ima obliko zvezde. V sredini zvezdice napravi (izbodi) še malo luknjico, da zvezdice lahko obesiš na nit. Izrezane zvezdice polagaj na namazano pekačo in peci z zmerni vročini.

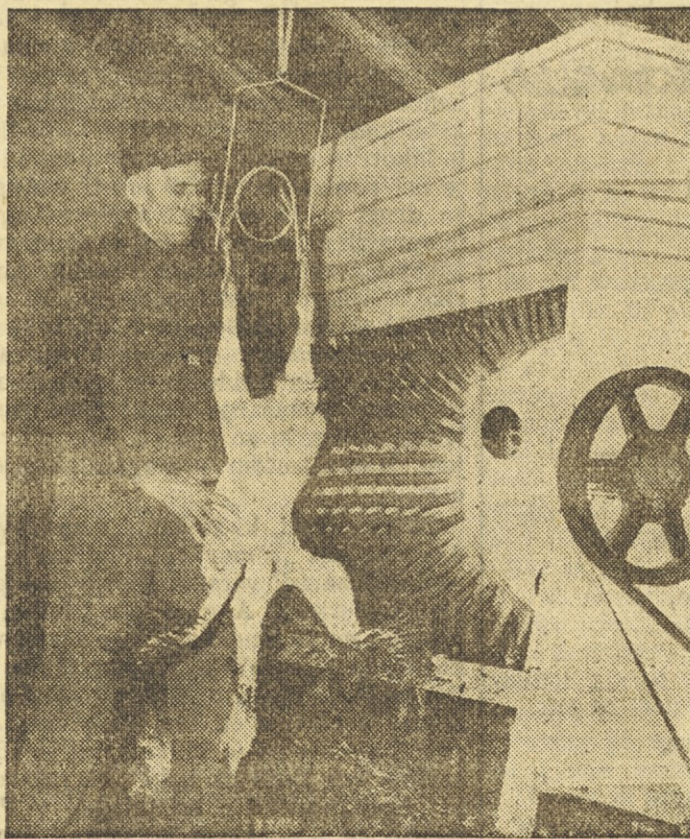
Cenena orehova potica

Daj v skodelico štiri žlice mlačnega mleka, žličico sladkorne sipe in 2-3 dkg kvasa; vse to zmešaj in odstavi, da vzhaja. Nato zmešaj v večji skledi tri četrt litra toplega mleka, 10 dkg sladkorja, 12 dkg surovega masla, polno kavino žličico soli in 1 kg 12 dkg moke. Vse to dobro premešaj, prideni vzhajani kvas, 2 rumenjaka in žlico masti. Na-

to vse skupaj s kuhlenco dobro zmešaj in vtepaj vsaj četrt ure. Vtepeno testo potresi z moko, ga pokrij in postavi na gorko, da vzhaja. Vzhajano testo pomazi z orehovim nadevom in potresi še 5 dkg zmletih orehov. Iz tega testa in sledečega nadeva napraviš dve srednje veliki potici. — Orehov nadev: zavri četrt litra mleka in dve žlici medu. Ko zavré, prideni 20 dkg zmletih orehov in pusti pet minut počasi vreti. Nato prideni za dve pesti krušnih drobtin, 4 dkg surovega masla, malo limonove lupine, ščepec cimeta; ohladi in prideni še tri žlice sladkorja in dve žlici ruma.

Kakaova torta z marmelado

Mešaj četrt ure 7 dkg masti, en rumenjaka, 12 dkg sladkorja, dve žlici marmelade, prideni 4 dkg zmletih orehov, 2 dkg kaka, drobno zrezane lupine in sok od polovice limone, prideni en četrt litra mrzlega mleka in z mlekom 18 dkg moke, nato sneg enega beljaka in cel pecilni prašek. Zmes stresli v dobro pomazan tortni model, ki ga potresi s krušnimi drobtinami in peci torto v srednjevroči pečici četrt ure. Pečeno potresi s sladkorjem in po okusu prereži in namaži z marmelado.

**Tudi nam
bi se prileglo ...**

Purani za Božič! V Ameriki jih bo letos na trgu 41 milijonov, največje število v ameriški zgodovini razen leta 1945., ko jih je bilo prodanih in pojedanih rekordno število 44 milijonov. Na sliki vidite ameriškega kmeta, ki se bavi v prvi vrsti z rejo puranov, pred novim strojem za mehanično skubljenje puranov. — Najpreje polijejo zaklanega ptiča s toplo vodo, potem pa ga pristavijo k vrtečemu se cilindru, na katerem je stotine mehkih gumijastih prstov, ki naglo in temeljito odstranijo vse perje.

VERSKÉ RAZMERE V VZHODNI EVROPI

V Monakovem (München) na Bavarskem je nedavno predaval jezuitski pater de Vries. Pater je profesor na takozvanem Vzhodnem zavodu v Rimu, ki ga vzdržuje Vatikan, in dobro pozna verske razmere v vzhodnih deželah Evrope za takozvanim „železnim zastorom“. Zato bi danes težko dobili bolj verodostojne podatke o verskih razmerah v teh deželah, kakor pa jih navaja imenovani profesor, ki je v svojem predavanju povedal med drugim tole:

V vzhodnih deželah Evrope je v ječah 21 katoliških škofov, 9 škofov je bilo ubitih ali pa so umrli vsled prestanih muk. V Baltskih deželah, v Ukrajini, na Madžarskem, v Rumuniji, v Bolgariji in v Jugoslaviji — povsod se ponavljajo isti dogodki. Povsod je na stotine duhovnikov v ječah ali pa so jih neznano kam zavlekli in končno pobili. Z Rimom združena Cerkev unijatov v Ukrajini je skoraj popolnoma uničena. Namen komunistov je jasen: zatreti hočejo krščanstvo.

Ko slišimo vse to, se radovedno vprašujemo: „Kako pa se godi v teh deželah pravoslavju?“ O tem moremo na podlagi podatkov iz Sovjetske zveze in iz Bolgarije reči, da so se pravoslavni škofje pod Leninovo vlado prvemu navalu boljševizma junaško ustavljali. Cela vrsta pravoslavniških duhovnikov je tedaj umrla mučeniške smrti. Odpor pa je polagoma ponehal. Zdaj pa si pravoslavje prizadeva biti vladi čim bolj poslušno. Pravoslavna duhovščina v Sovjetski zvezi danes večinoma poveličuje novi komunistični družabni red kot vir blagostanja in kot pristno krščansko ureditev.

Pravoslavna cerkev v Sovjetski zvezi si danes ne upa kritizirati komunističnega sistema in tega duhovščini, ki živi pod komunistično strahovlado, tudi nikdo ne more zameriti. Hujše pa je, če pravoslavna duhovščina poveličuje komunistično mišljenje, ki je v očitnem nasprotju s človeškim dostojanstvom in je zato tudi izrazito proti naukom krščanske vere. Sicer pa tudi pravoslavna cerkev odklanja materializem, ki je temelj komunizmu. Tako je celo nadškof Luka iz Tambova pisal v škofijem mesečniku januarja leta 1948: „Ni treba nobene posebne izjave, da popolnoma odklanjamo materializem.“ Zato se predstavniki pravoslavne cerkve v Sovjetski zvezi obupno — pa seveda brezuspešno — trudijo, da bi ločili komunizem od brezboštva. To je približno ravno tako, kakor če bi poizkušali ločiti temelj od gradbe.

V Parizu izhaja Sovjetom naklonjeni list „Ruske novosti“. Ta list je prinesel poročilo o razgovoru urednika tega lista s pravoslavnim patriarhom v Moskvi Aleksejem. Časnikar je vprašal nadškofa: „Ali ne čutite nasprotja med komunističnim naukom, med dejstvom, kako komunizem ta nauk izvaja v življenju, in pa med vero?“ Na to vprašanje je patriarh odgovoril: „Pravoslavje se v mejah sovjetske države z nikomur ne prepira.“ Moskovska duhovščina ne vidi torej nobenega nasprotja med komunističnim družabnim redom in med Kristusovim evangelijem. Komunizem torej po načelu te pravoslavne duhovščine zagovarja „resnico in pravico“. Zato je tudi mogel že imenovani nadškof Luka iz Tambova med svetovno vojno pisati: „Vsi boljši predstavniki človeškega rodu, ki so lačni in žejni resnice, premišljujejo o velepomembni resnici, kako se je v Sovjetski zvezi uresničila splošna enakost in kako so bile odpravljene razlike med narodi in stanovi in kako končno splošno globoko tovarništvo pri delu in v življenju približuje ljudi krščanskemu vzoru v bratstvu in ljubezni.“ Nadškof Luka nadalje zatrjuje, da je komunistični družabni red napolnjen s socialno pravico.

Pravoslavni patriarh Aleksej je letos v moskovskem škofijem listu poveljal ureditev sovjetskega državnega sistema, „ki je ruski narod osvobodil su-

ženjstva in tlačanstva ter je zgradil novo življenje na temelju enakosti.“ V omenjenem listu očita patriarh papežu, da zagovarja pravico osebne lastnine. Nadalje beremo v mesečniku moskovske patriarhije: „Kakor je pravoslavna cerkev podpirala ljudstvo v dneh nemškega napada, tako mu bo pomagala tudi pri ponovni vzpostavitvi srečnega in veselega življenja na temelju Stalinsove ustave.“

Oni redki begunci, ki se jim je posrečilo uiti iz države tega „srečnega in veselega življenja“, pa imenujejo sedanjo rusko pravoslavno cerkev „žalostno Sovjetijo“.

Pravoslavje v Bolgariji

Tudi bolgarska pravoslavna cerkev se je izprva postavila proti komunizmu, nato pa se je umaknila. Pravoslavni bolgarski nadškof je veljal preje za nasprotnika komunizma in za kraljevskega pristaša. Še leta 1939 je napisal članek, v katerem imenuje komunizem „današnje poganstvo“. Zaradi spisa „Socialno vprašanje v luči evangelija“ so ga komunistični časopisi ostro napadali. Ko pa je pozneje zavlada v Bolgariji komunizem in ko je bil ustanovljen Kominform, je potrdil to zvezo tudi on in je leta 1947 izjavil, da ostane pravoslavna cerkev v Bolgariji zvesta komunistični Ljudski fronti. Januarja lan-

skega leta je zato vernike vabil, naj vstopijo v Ljudsko fronto.

Lansko leto v poletju je bil bolgarski pravoslavni nadškof na zborovanju pravoslavniških cerkv v Moskvi. Ko se je vračal od tam, je izjavil, da je „tam središče in gonilna sila za napredno delovanje pravoslavja“. Tako se je ta nadškof spreminjal, kakor se je spreminjal vladni sistem na Bolgarskem. Zato pa mu tudi sveti sinod ne zaupa. Neki ugledni pravoslavni duhovnik je o tem patriarhu dejal, da je „največji pustolovec na Bolgarskem“.

Ko so na Bolgarskem sklepali o novi ustavi, je sveti sinod zahteval, naj ustava prizna pravoslavno cerkev na Bolgarskem kot javnopravno ustanovo, ki ima pravico neovirano oznanjati vero. Sveti sinod je tudi zahteval, da se mora v šolah poučevati verouk in da svobodno delujejo verska dobrodelna društva. Nadalje je bil sveti sinod proti civilni poroki. To so bile zahteve. Lansko leto v oktobru pa je imela pravoslavna duhovščina sestanek, na katerem je govoril tudi zastopnik prosvetnega ministrstva Iljev. Ta se je v svojem govoru norčeval iz „plesnivih možganov nekaterih starih gospodov v svetem sinodu“.

Medtem se je sveti sinod že sam odpovedal verski vzgoji mladine, odpovedal se je tudi svobodnemu oznanjevanju

vere, „ker narod tako že uživa versko svobodo“. Nato je sveti sinod dovolil pravoslavnim duhovnikom še pristop v Ljudsko fronto in h komunistični stranki. — Ko je pravoslavna duhovščina priredila stanovsko zborovanje, je bil na zborovanju stavljen predlog, naj urednika duhovniškega lista ne voli več duhovščina, ampak naj ga imenuje vlada. Proti temu so nekateri duhovniki ugovarjali, ker bi vlada mogla imenovati za urednika duhovniškega lista brezverca in je zato za vladni predlog od 250 duhovnikov glasovalo le 20 duhovnikov. Kljub temu pa je vlada zahtevala, da mora biti sprejet njen predlog, nakar se je upal ugovarjati le še en sam duhovnik, ki je rekel: „Nad nami se izvaja diktatura“. Predsednik zborovanja mu je vzel besedo in duhovniki so se potrti razšli, nekateri so še upali med seboj reči: „Prodani smo in izgubljeni!“

Katoličanstvo v Sovjetski zvezi

Še pod carji sta bili v Minsku in v Žitomiru katoliški škofiji, v Mohilevu pa je bil nadškof. Ko so leta 1941 in 1942 prodirali Nemci v Ukrajino, je bil marsikateri vojaški duhovnik presenečen, ko je naletel v državi brezboštva na katoliške župnije. Matere so prinašale otroke, da jih duhovnik krsti in na stotine ljudi je prihajalo, da prejmejo prvič sveto obhajilo, mladi pari po so prišli s prošnjo, naj jih duhovnik poroči.

Med nemško zasedbo je bilo ustanovljeno v Varšavi društvo delovnih katoličanov pod imenom „Orien-Vzhod“. To društvo je hotelo vzpostaviti stare ruske katoliške župnije. Takrat se je dogodil tudi tale zanimivi slučaj: Pater Jezusove družbe, Poljak po rodu, se je preoblekel v kmeta in se nato udinjal pri nekem nemškem transportu konj za hlapca. Nekega dne prosi novi hlapec narednika za dopust za tri dni. Odšel je na dopust; prišel je tretji dan, a hlapec se še ni vrnil. Narednik je zato rekel, da poljskim hlapcem ne bo več dovoljeval dopustov. Toda na večer tretjega dne se je hlapec le vrnil z dopusta in takoj odšel k naredniku na raport. Pri razgovoru s hlapcem pa je moral narednik na hlapcu opaziti kako posebno obnašanje in ga je tiho vprašal: „Ali nisi mogoče duhovnik?“ In nato narednik hlapcu zaupa: „Tudi jaz sem duhovnik.“

Poljaki so imeli med svetovno vojno več tajnih tiskarn, kjer so tiskali molitvenike in svete podobice. Takrat je bil skoraj prišel čas, da se velik del pravoslavnega prebivalstva na mejah Poljske združi z Rimom.

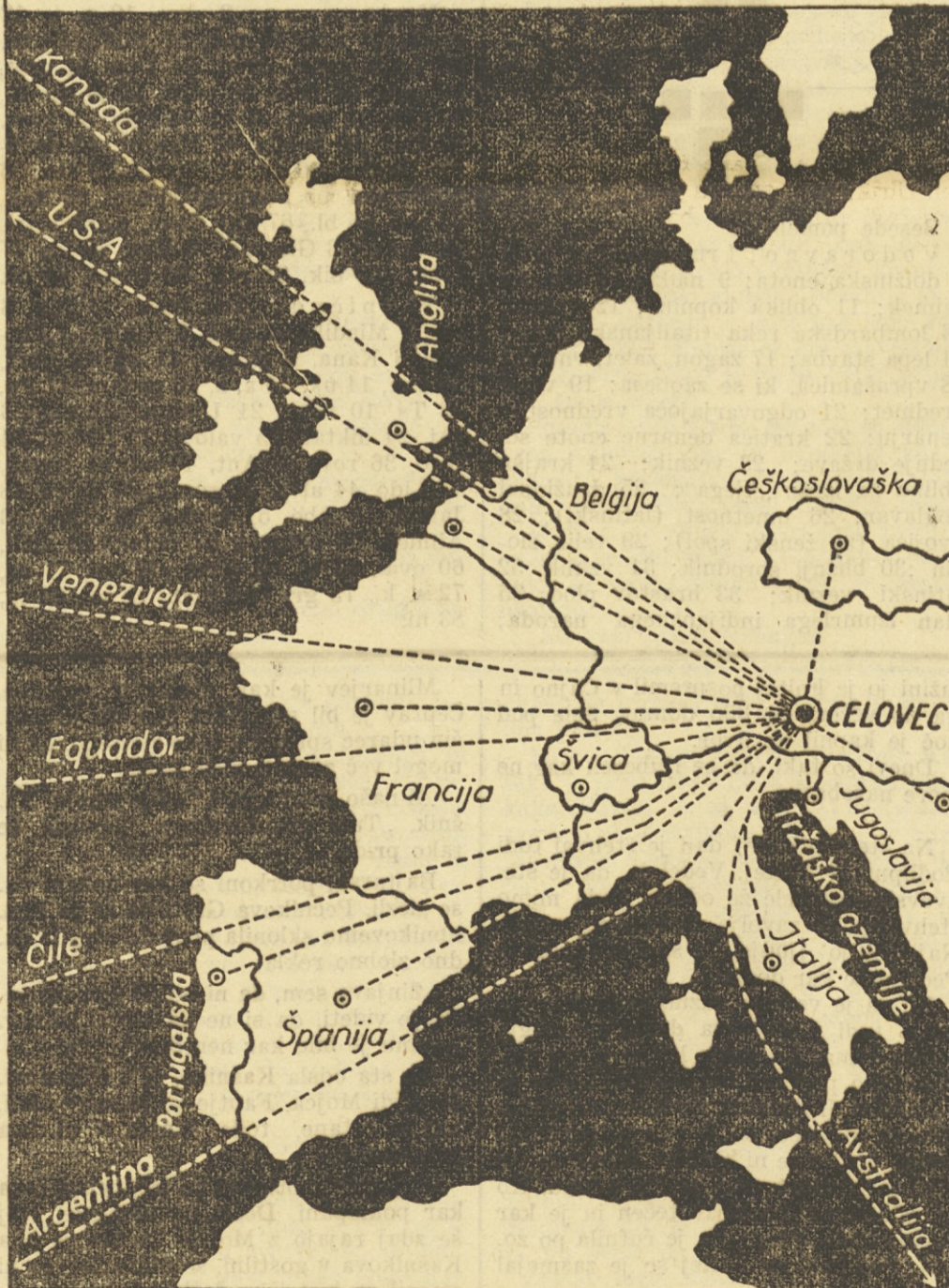
To je v glavnem vsebina predavanja patra Vriesa v Monakovem.

Predavanje bi še dopolnili z nekaterimi mislimi. Najbrž pravoslavna duhovščina na Vzhodu ni zadosti izobrazena, da bi mogla ločiti komunizem od vere. Sicer je res, da ima katoliška Cerkev nekaj komunizem v svojih samostanih. Redovniki in redovnice so napravili obljubo vednega siromaštva. Ta komunizem pa je nekaj popolnoma drugega, kakor pa je komunizem tistih, ki osebne lastnine ne priznavajo. Saj nas uči že sv. Tomaž Akvinski, zakaj je potrebna lastninska pravica.

Brezbožni komunizem preganja duhovščino in Cerkev, mladino pa hoče vzgojiti brez vere in brez božjih zapovedi. Morebiti je res, da je danes življenjska raven v Sovjetski zvezi nekaj višja, kakor pa je bila v carski Rusiji. Toda tega ni napravil boljševizem, ampak novodobna tehnika, ki prinaša brez krutega komunizma še večji napredek.

V ostalem pa moramo vedeti, da je temelj naše kulture Kristusov nauk: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na duši pa škodo trpi?“ Vra je sol sveta, kateri zapade v gnilobo, ako je brez soli. Iz te gnilobe pa svet nato nobeden traktor in nobeno letalo ne more dvigniti. V. P.

KDOR V „KRONIKI“ OGLAŠUJE 17 DEŽEL GA ČUJE!

**Uredništvo in uprava lista ter vodstvo
slov. radio-oddaj želijo vsem bralcem,
naročnikom in poslušalcem
blagoslova poln Božič**

Izpod domače lipe

(Kakor do sedaj, objavljamo tudi danes na tem mestu pisma naših čitateljev z dežele, ki izražajo njihova osebna mnenja in uredništvo nikakor ne odgovarja za vsebino.)

ŠT. JAKOB V ROŽU

V ponedeljek, 5. t. m. smo spremili na pokopališče sv. Jakoba p. d. Habnarjevega očeta iz Reke. Dosegel je visoko starost 81 let. Pred tremi leti je na tihem obhajal zlato poroko, ker se še dva sinova nista vrnila iz vojne. Sedanji posestnik se je pred dvema letoma povrnil iz ujetništva, najmlajši pa je še do danes pogrešan.

Kako spoštovan je bil umrli, je pokazala izredno velika udeležba pri pogrebu: ne samo šentjakovski farani, temveč tudi farani iz sosednjega Rožeka, Pečnice in Št. Ilja so se udeležili pogreba. Skozi dolga leta je bil Habnarjev oče zastavonoša naše požarne brambe, tenorist prvega pevskega moškega zboru „Rožica“; zato mu je pevski moški zbor zapel na grobu žalostinko in pa pesem „Kje so moje rožice...“

Vsem žalujočim, predvsem pa ženi, peterim sinovom in dvema hčerama našemu sožalje!

LOČE

(Ravnatelj g. Aichholzer — vpokojen)

Skoraj popolnoma neopaženo in še povsem mladosten, zdrav in čil je šel v pokoj priznani šolnik in ravnatelj tukajšnje ljudske šole g. Franc Aichholzer.

Kakor je bil skromen v svojem življenju, tako se je tudi umaknil iz šolskega dela, v kljub temu da je bil daleč naokoli znan, zaveden, ugleden in povsod visoko spoštovan in čislán domačin. Povsod, kjer koli se je pojavil in kamor koli je bil klican, se je rad odzval in pomagal s svojim nasvetom, posebno pa je bil revnim vedno in povsod dobrodelno naklonjen. G. ravnatelj je bil tudi eden onih, ki so med drugo svetovno vojno okusili vse „sladkosti“ koncentracijskega taborišča.

Gospodu ravnatelju želimo iz vsega srca, da bi v miru in zadovoljstvu užival zasluženi pokoj še prav mnogo zdravih in srečnih let v krogu svojih najdražjih. V.

STEBENJ

V naši župniji poteka življenje zelo mirno in brez posebnih novic, a vendar še ne spimo.

Dne 4. decembra smo priredili „Miklavžev večer“. S kratko Miklavževno igro, s petjem angelov in z nastopom Miklavža ter parkljev je naša mladina razveselila zbrano množico, ki je napolnila Šogljevo dvorano kakor še prej nikdar. Igralci so svoje vloge krasno rešili. Mladina je pokazala, da v skupnem delu res veliko zmore; posebno, če gre z dobro voljo na oder. Zato je čisto pravilno načelo, da je treba začeti z mladino.

Pridno tudi gradimo in popravljamo. Omenimo naj samo regulacijo vode, ki teče iz Globasnice skozi Štebenj. V času trajnega deževanja smo se večkrat bali, da bi voda ne vrgla preko bregov in da ne bi plavali. Zato je bilo nujno potrebno, da se tek vode regulira. Štiri mesece je bilo zaposlenih zelo veliko delavcev iz Strpne vasi in iz drugih krajev pri tem težkem delu. Če je včasih nadzorni delovodja za malo časa odšel, so kar hitro pogledali malo v glažek, večkrat še skoraj pregloboko. Lažje so potem dražili štebenjska dekleta.

Novo uravnane vodne struge smo vsi zelo veseli. Sedaj vsaj nimamo več strahu, da bi voda prestopila bregove ter zanesla štebenjsko „mesto“ v Dobrovo.

VOGRČE

Že dolgo ni prinesla „Koroška Kronika“ nobenega poročila iz Vogrč. Pa ne smete misliti, da je temu zima kriva in da nas je zima že pripravila do zimskega spanja. Nikakor ne, toda saj smo se komaj malo odpočili od napornega dela; sedaj pa se bomo že večkrat skorajžili in bomo poročali o novicah iz našega kraja.

Pričnimo za danes najprej z ženitvami, saj so dobre družine temelj našega občestva. Dne 21. novembra se je opogumila Komanova Milka in je popeljala

pred oltar čevljarja Franceja Hrobata, ki je doma v vetrinjski občini tam pred vrati glavnega mesta Koroške. Ženitevje bilo na nevestinem domu in da ni manjkalo dobrih jedi in tudi ne dobre kapljice, za to so poskrbeli nevestini starši. Milka je bila naša cerkvena pevka in dobra igralka, težko jo bomo zato pogrešali. Na novem domu ji želimo obilo sreče in blagoslova božjega, z ljubeznijo in skrbno naj gospodinji svojemu Franceju.

Iz vseh krajev poročajo, kako je v zadnjem letu spet zaživela gradbena podjetnost. Tudi pri naš nočemo zaostajati z zidanjem novih družinskih domov in s popraviljem starih poslopij. Nov družinski dom si je postavil zidar Jakob Kerbitz, z zidanjem novega doma pa je tudi že gotov čevljar Ferdinand Pukl. Žalarjev oče so postavili novo gospodarstvo poslopje, nič več se ne bo treba jeziti, ko v starem poslopju ni bilo prostora za slamo. Tudi Čerabov Korlejši je mislil: „Če bo povsod vse novo in prenovljeno, tudi jaz ne smem zaostajati“ in je dal podreti staro gumno in dal postaviti novo. Tako ima sedaj njegova hiša, ki stoji ravno nekako sredi vasi, res lepo lice.

Nekoč smo slišali pregovor: Kjer ženska gospodari, volk mesari. Toda za naša pogovora ne drži, ravno nasprotno bi lahko rekli, če pogledamo n. pr. Miklavžičevo mater, kako lepo hišico so si dali postaviti, da jo je res kar veselje pogledati. Gašperjeva mati pa so si dali postaviti široko in dolgo gospodarsko poslopje, ki je tako visoko, da z vrha poslopja moreš pregledati celo vas. — Štefana Vilipa je prehitela zima, da to jesen še ni mogel spraviti zidov pod streho. Za spomlad pa so si že preskrbeli gradbeni material Peter Visočnik, Valentin David, Franc Hafner in Klemen Ulrik; tako smemo pričakovati, da bodo tudi spomladi, ko bo vse zaživelo, po naši vasi zrastle lepe nove družinske hišice. Tudi Gojarjev oče so navozili kup lesa, menda mislijo tudi prenoviti stanovanjsko poslopje.

Ko je pri nas že sedaj in bo še bolj v prihodnjem letu vse tako lepo prenovljeno, bi ne bilo prav, da bi spala neka ko spanje pravičnega naša prosveta. Včasih so bile Vogrče znane po tem, da smo znali pri nas prirediti zelo lepe igre. Če pa danes vprašamo, kaj dela naša mladina, ki naj bi bila najbolj delavna pri prirejanju iger in v prosvetnem udejstvovanju, se vsi izgovarjajo, da pač nimajo igralskega odra. To pa ne sme biti vzrok spanju, zato pričakujemo novega življenja v prihodnji spomladi tudi pri mladini, ki si bo za to delo gotovo preko zime že pripravila vse potrebne načrte. Tudi o tem bomo prihodnjic kaj več napisali.

Vsem bralcem „Koroške Kronike“ želimo prav vesele in blagoslovljene božične praznike ter srečno Novo leto.

VELIKOVEC—DJEKŠE (Avtobusna zveza)

Že tolikokrat napovedana in tako težko pričakovana ter tako zelo potrebna avtobusna zveza med Velikovcem in Djekšami je končno le postala dejstvo. Ravnateljstvo pošte in brzojava sporoča namreč, da vozi od nedelje 18. decembra naprej tri dni v tednu poštini avto med Velikovcem in Djekšami. Vsa, ko sredo in soboto vozi poštini avto iz Velikoveca ob 6. uri in ob 16.10. Iz Djekš pa vozi poštini avto vsako sredo in soboto ob 6.50 in ob 17.45. Ob nedeljah in praznikih odhaja poštini avto iz Velikoveca ob 7.30, iz Djekš pa ob 17.45.

Upamo, da se poštini avto tudi v hudi zimni ne bo ustrašil mraza, vetra in hudih zametov na Djekšah in bo tako v veliko korist ne samo krajevemu prebivalstvu, ampak bo tudi velikega tujsko-prometnega pomena. Saj so na pobočjih Svinje planine med Djekšami in Knežo naravnost idealni smučarski tereni, kakor jih mogoče ne dobimo skoraj nikjer na Koroškem.

JUGOSLOVANSKA GLASBA NA DUNAJU

Koncem novembra je Dunajski simfonični orkester priredil v Veliki glasbeni dvorani na Dunaju orkestralni koncert, na katerem so nudili štiri sodobna dela najbolj znanih, še živečih jugoslovanskih skladateljev, rojenih med letom 1890—1900.

Najpomembnejši med njimi je Slavko Osterc, čigar „Suito za veliki orkester“ so ob tej priliki izvajali. Dalje so izvajali „5. simfonijo“ L. M. Škerjanca.

Osterčeva melodika se globoko vtisne v poslušalca, oblika je jasna, harmonija pa nekoliko trda in samovoljna. Škerjančeva simfonija je skoraj preobsežno zasnovana in kaže deloma tvorbe melodij iz pesmi, na harmonijo pa vpliv francoskega impresionizma.

Dalje je bil izvajan ciklus orkestralnih pesmi hrvaškega skladatelja Kresimira Baranoviča na besedilo Frana Galoviča („Iz mojih gorá“), katere je pel mladi Vladimir Ruzdjak (?), ki obeta postati odlični pevci. — Kot zadnje delo so izvajali „Simfonično kolo“ Jakova Gotovca. Ta skladba je tvorila zelo učinkovit zaključek koncerta, ki je napravil na poslušalce zelo dober celoten vtis.

Orkester je večje vodil Samo Hubad (sin znanega, že pokojnega slovenskega skladatelja in dolgoletnega ravnatelja ljubljanske Glasbene matice, Mateja Hubada), točasn ravnatelj ljubljanske opere in vodja Slovenskega filharmoničnega društva.

O koncertu so se avstrijski časopisi zelo pohvalno izrazili, med njimi tudi znani dunajski kulturnopolitični tednik „Die Furche“, ki je znan po svojih resnih in dokaj objektivnih kulturnih in glasbenih ocenah.

UDELEŽITE SE

Silvestrovanja

v soboto 31. decembra v prostorih

MOHORJEVEGA DOMA

Celovec,

Viktringer Ring 26, pritličje.

Vsi ste vljudno vabljeni!

ALOIS GMEINER

veletrgovina z ribami

CELOVEC—KLAGENFURT

Domgasse 22, tel. 13.84 in 35.20

GMEINER RIBE

specialna trgovina z ribami

Celovec—Klagenfurt, Pernhartgasse 4, tel. 35.20 po koncu prodaje 13.84

MED PRAZNIKI V DEZELNEM MUZEJU

(Nadaljevanje s 3. strani)

nimivo nam prikazuje ta del najprej navado, ko potujejo trije kralji od kraja do kraja ali pa vsaj od hiše do hiše. Prikazuje nam nadalje razne oblike pečiva, kruha, kruhkov in lectov, ki so v eni ali drugi obliki v tem božičnem času na vsaki mizi. — Najzanimivejši del tega oddelka razstave pa je preglednica, ki nam prikazuje, katere navade in običaji so zlasti razširjeni in udomačeni v posameznih krajih na Koroškem.

Razstava, katere obisk moremo vsakemu priporočati in bo vsak obiskovalec našel pri tem gotovo tudi spomin na svoj kraj in na običaje v svojem kraju, je odprta do 8. januarja leta 1950. — Vstopnina je le 50 grošev, otroci v spremstvu odraslih pa plačajo le 30 grošev.

Gledališče

Začetek predstav ob 20:00

27. dec.: Panoptikum. Veseloigra. Red B.
28. dec.: Kraljica valčka. Opereta.
29. dec.: Kraljica valčka. Red C.
30. dec.: Družinski privesek. Veseloigra.
31. dec.: Kraljica valčka.
1. jan.: Kraljica valčka.
2. jan.: Kinopredstava.
3. jan.: Kraljica valčka.

MOLNAR FRANZ:

„Panoptikum“

16. decembra nas je iznenadilo celovško mestno gledališče z imenovanim gledališkim delom znanega avstrijskega gledališkega pisatelja. Kakor bi človek sodil po piscu, bi moralo biti delo res razvedrilo za en večer, toda že takoj ob predstavljanju voščenenih lutk so se mu morali pričeti vrivati dvomi. Zamisel, oživeti voščene lutke v muzeju, da bi zaživele pred nami v svoji dobi s svojimi navadami in v svojem okolju, ni slaba. Lahko bi bila dobra satira, če se ne bi videlo, da je namen dela ugajati, ne samo „z uma bistrim mečem“, ampak poseči v sili tudi po pikantnih „ocvirkih“. Okusa in duhovitosti vajenemu gledalcu je bilo večkrat prav mučno slišati iz ust na zunaj zelo dosledne žene poslanika avstrijskega cesarstva opazke, ki so že nihale na meji dostojnosti. Po izkusu novega oživljenja ni uspel, ker so ostale lutke mrtve zaradi svoje neverjetnosti. Da je publika igralcem ploskala, je to samo njihova zasluga, ker so igralsko dovršeno predstavili določene like, ni pa zasluga vsebine.

V glavnih vlogah je treba pohvalno omeniti Agnes Busch, ki je s svojo očarujočo zunanostjo in dovršenim igranjem prikazala ženo nezmožnega poslanika, katerega je z isto dovršenostjo prikazal R. Wegeler. Gg. Horak, Hirthe, Schmidt in Hausschulz so tudi zelo dobro rešili svoje vloge.

Radio Celovec

- SOBOTA, 24. decembra:
9.00—9.30: Poročila — Pregled tiska — Jutranja glasba.
NEDELJA, 25. decembra:
7.10—7.30: Božična voščila.
13.30—14.00: Slovenske umetne pesmi in operna glasba.
PONEDELJEK, 26. decembra:
7.10—7.40: Božična voščila.
TOREK, 27. decembra:
9.00—9.30: Poročila — Predavanje za gospodarje — Glasba.
SREDA, 28. decembra:
9.00—9.30: Poročila — Predavanje za gospodinje — Jutranja glasba.
ČETRTEK, 29. decembra:
9.00—9.30: Poročila — Pouk slovenščine — Pesmi.
15.00—15.15: Literarna oddaja.
PETEK, 30. decembra:
9.00—9.30: Poročila — Zdravniško predavanje — Glasba.
SOBOTA, 31. decembra:
9.00—9.30: Poročila — Pregled tiska — Glasba.
NEDELJA, 1. januarja:
7.15—7.30: Novoletna voščila.
13.30—14.00: Pozdrav novemu letu.

Radio London

- Poročila in komentarji v slovenščini in srbohrvaščini.
(Oddaja vsak dan na kratkih valovih: 19 m, 25 m, 31 m, 41 m in 49 m ter deloma na srednjem valu 339 m)
6.45—7.15: poročila in koment. v srbo-hrv.
14.45—15.00: poročila in koment. v srbo-hrv.
18.15—18.30: poročila in koment. v srbo-hrv.
20.45—21.15: poročila in koment. v srbo-hrv.
21.15—21.30: poročila in komentarji v sloven.
22.45—23.15: poročila in koment. v srbo-hrv.

BLAGOVE kupite najboljše pri **MAX PLACH** Celovec - Klagenfurt
8.-Mai Straße 1

„HERZL
WEINSTUBE“

Večerna restavracija z glasbo

Tel. 3365 GRAZ Tel. 3365
PROKOPIGASSE 12 (stari del mesta)

ALPENLÄNDISCHE ZUCKERWAREN-FABRIK

Gelautz & Köffler

U CELOVCU - HEILIGEN-GEIST-PLATZ

izdeluje zapet sladkarije micnodobske kakovosti

Vsem svojim cenjenim
odjemalcem želim srečen
Božič in veselo Novo leto

BARTL

Huttmann

Usnjarna, usnjene stvari
surovo usnje, krtače in vrvi

Velikovec

**BRATJE
MICHORL**

lastn. H. P. STERNAT

ŽELEZNINA
na debelo na drobno

**Beljak - Villach
Koroška**

želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem vesel Božič
in srečno Novo leto

FRANZ

Modritsch

RADIJSKE
IN ELEKTRIČNE
POTREBŠČINE

CELOVEC - KLAGENFURT
Wienergasse 4 - Telefon 15-10

*Popravila radio-aparatur
strokovni nasveti
žarnice za radioaparate
montaža anten
električne potrebišine
žarnice
baterije
hladilne omare
harmonike*

Veletrgovina z živili

**FRIEDRICH
JUNGBAUER**

O. H. G.

CENTRALA:
Celovec, 10.-Oktober Straße 28
Telefon 17-73 in 33-26

PODRUŽNICE:
Velikovec, telefon 88
Trg, telefon 80
(Feldkirehen)
Vošperk, telefon 370

**H.
Traninger**

•
Drva - Premog
•

Celovec-Klagenfurt
Völkermarkter Straße

**Josef
Weinländer**
Umetni mlin

Celovec
Klagenfurt

želi vsem svojim strankam vesel
Božič in sreče polno Novo leto.

**Adolf
Eberwein**

BARVARNICA

Celovec - Klagenfurt
St. Veiterstr.

želi vsem odjemalcem vesel Božič
in srečno Novo leto.

Vse najboljše za Božič in za
Novo leto želi cenjenim odjemalcem

TRGOVINA

Florian Korak

Velikovec - Völkermarkt
Hauptplatz

G. FRICK

železo, kovine, stroji

CELOVEC - Salmstraße 7, Tel. 14-86

Male sobne peči
Kolli za poljske kuhinje
Zajemalke in lopate
Puščice iz rdeče in sive zlitine

Prodaja železja vseh vrst

Selitve potom patentnega voza za pohištvo v dolžini 5 do 8 m ali
potom brzih tovornih avtomobilov v kraju samem, oz. iz in v vse
kraje tu. in inozemstva.

Odpremljanje na vse načine, z velikimi vozovi, brzi transporti v kraju
samem in v vseh smereh, skladišča za pohištvo in odpremno blago,
kakor tudi prehodna carinska skladišča.

Stalni ekspresni zbiralni promet iz in v Linz, Dunaj, Graz in vsa
ostala deželna mesta, kakor tudi tedenski zbiralni tovari Trst—Celo-
vec—Trst. Carinske izpostave: Področica, Podkloster.

Mednarodno prevoznništvo

A. Künstl & sinovi

CELOVEC—KLAGENFURT, ROSENTER STRASSE 6
Tel.: Pisarna v mestu 21—06 in 21—07, tovorna žel. postaja 21—09.

Brzjavni naslov: Künstl, Celovec.
Poštno-čkovni račun št. 72.613, bančni račun: Bank für Kärnten,
Celovec.

Ustanovljeno leta 1892

KONZUMNE ZADRUGE VABIJO!

CELOVEC - KLAGENFURT, ST.-PETER STRASSE 5

700.000

kupuje v

KONZUMU

in ti?

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želimo vesele božične praznike

REZER VIRANO

IN PLAČANO

Vsem svojim cenjenim odjemalcem
želim vesel Božič in srečno Novo
leto

Umetni valjčni mlin

JOSEF
Krapfisch

Izvršuje vsa v mlevsko
stroko spadajoča dela

Zakamen - Stein
b. Viktring

Južnoštajerska

VELEVINARNA IN IZDELOVALNICA
VERMUT-VINA

R. RAUTER & CO

GRAZ
KINDERMANNGASSE 8a

Kvalitetni izdelki

Koroška izdelovalnica
otročkih vozičkov

ING. G. SCHMID

Popravila, nadomestni deli

CELOVEC - KLAGENFURT
Pischeldorferstraße 83

NAJBOLJŠA IZDELAVA

otročkih športnih in ležalnih vozičkov
kombiniranih vozičkov za sedanje in le-
žanje, športnih in ležalnih vozičkov za
otroške punčke

KAKOR TUDI

posebna izdelava vozičkov za dvojčke
Vse vrste oblik je mogoče dobiti v us-
njenem platnu in iz spanskega trsta
(Peddlerohr)

GOSTILNA,
ZALOGA VINA IN ŽGANJA

**Štefan
Breznik**

PLIBERK, Glavni trg 9, tel. 6

želi vsem svojim odjemalcem in
gostom blagoslovljene božične pra-
znike in srečno Novo leto

MODNO KROJAŠTVO

E. WOUK

CELOVEC—KLAGENFURT
10. Oktoberstrasse 14/I

želi vsem svojim strankam vesele
božične praznike in srečno
Novo leto

**FERDINAND
v. KLEINMAYR**

TISKARNA, KNJIGARNA
CELOVEC—KLAGENFURT

želi vsem odjemalcem
vesel Božič in zdravo Novo leto

Trgovina z blagom in krojaškimi
potrebščinami

**Krischke
& Co.**

CELOVEC—KLAGENFURT
8. Maistrasse 3

želi vsem svojim cenjenim odje-
malcem vesel Božič
in srečno Novo leto

Darila

za elegantnega gospoda
kakor perilo, šali, kravate i. t. d.
pri

Maden Pickel

Celovec - Klagenfurt
sedaj Neuer Platz 12

Za Vaše božične nakupe
blagovi najboljše kakovosti
po nizkih cenah
pri

Tschecnutter

Celovec - Klagenfurt
Karfreitstr. 1 (preje J. Herschitz)

**Kolodvorska
restavracija**

lastnik: MATHIAS STRUCKL

CELOVEC—KLAGENFURT
Glavni kolodvor

želi vsem svojim gostom vesele bo-
žične praznike in srečno Novo leto

**REZER-
VIRANO**

IN

PLAČANO

F. N.

**Varstvo
pred strelo**

Vam nudi trdka

**FRITZ
CZERNOWSKY**

CELOVEC-KLAGENFURT, Pernhartgasse 8

Za damo, gospoda
in otroka

VAM NUDI PERILO,
NOGAVICE IN VOLNENE STVARI

Cerny

A. SACHER naslednik

Celovec - Klagenfurt
Neuer Platz

Črni premog, antracit, brikete
(jajčaste oblike), rjavi premog
različnih vrst, brikete iz rjavega
premoga, koksa, les za podkuriti
dobite pri

BARTHEL

veletrgovina s premogom in grad-
benim potrebščinami na Koroškem

CELOVEC—KLAGENFURT
Bahnhofstr. 34, tel. 16.67 in 18.61

Glavno zastopstvo premogovnikov
St. Štefan in Wiesenau.

Prodaja v vagonih količinah, z
vozovi in v vrečah. Dostava na dom

Prisrčna voščila k božičnemu prazniku in veselo Novo leto

pošilja vsem odjemalcem in trgovskim prijateljem

**ZALOŽIBA
IN TISKARNA
CARINTHIA**

družbe sv. Jožefa

Knjigarna in prodajalna papirja: Celovec, Völkermarkter Ring 25
podružnica: Wollisberg, Johann-Öffner-Strasse 30

Blagoslovljen Božič in srečno,
uspehov polno Novo leto želi
vsem prijateljem in znancem do-
ma in v tujini

MARA TRATNIKOVA
Toronto, Canada

KARL BAUER

TISKARNA
CELOVEC—KLAGENFURT
Karfreitstrasse 17

želi vsem svojim cenjenim stran.
kam vesel Božič in srečno Novo
leto

Vesele božične praznike in srečno,
blagoslovljeno Novo leto želi vsem
svojim gostom ter se toplo pri-
poroča

GOSTILNA
KRONA

Velikovec — Völkermarkt

Krasni zimski plašči in obleke,
kakor tudi kožuhi po senzacional-
no nizkih cenah samo

V TRGOVINI Z OBLEKAMI

*Adolf
Preis* sinovi

CELOVEC—KLAGENFURT

Alter Platz

ALOIS KOMETTER

trgovina
BOROVLJE—FERLACH
(Koroška)

Vsem svojim odjemalcem in prija-
teljem želim vesele božične
praznike.

Uvozniska družba

Zuzzi

Celovec — Südbahngürtel 48
Tel. 1327

Svojim odjemalcem in prijateljem
želim prav vesele božične praznike
in srečno novo leto 1950.

Barvarna in kemična čistilnica

MAX GROTHAUS

Celovec - Ehrenhausen, tel. 2847

Prevezemamo v meslu pri:

Irgovina Seebacher, Burggasse 6
in
Heysler, Villader Straße 1

Bogato urejena zaloga moških in
damskih klobukov, otroških klobu-
kov in čevljev iz klobučevine.
Hitro izvršena popravila.

*

Vesel Božič in srečno Novo leto
1950

želi

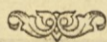
Josef Nuschei

moški in damski modni klobuki
Celovec—Klagenfurt,
Wienergasse 5

IZDELOVANJE POHIŠTVA

F. HAFNER

Področica—Rosenbach, tel. 9
podjetje: BELJAK-VILLACH,
Italienerstrasse 13, tel. 46—74

Stalna zaloga kvalitetnega
pohištva

SPORTNA TRGOVINA

Rader

Celovec—Klagenfurt,
Kramergasse

želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem vesel Božič

Matthäus Seher

Hišne in kuhinjske potrebščine
CELOVEC—KLAGENFURT
Bahnhofstrasse (Prodajalnice)

želi svojim cenj. odjemalcem vese-
le božične praznike in srečno Novo
leto.

GUMIJASTI PROIZVODI

vseh vrst kakor:

dežni plašči,
galoše, snežke, predpasniki,
zoge, punčke i. t. d.
v specialni trgovini

GUMMIHAUS

G. Wiedner
Celovec—Klagenfurt,
Bahnhofstrasse 33

Franz Sperdin

CELOVEC—KLAGENFURT
Paradeisergasse 3

Želi vsem svojim cenjenim odje-
malcem vesele božične praznike in
srečno Novo leto

Idealna pekarna Celovca

SEBALD WALTER

Celovec - Klagenfurt

10.-Oktober-Straße 16

HANS SARIA

Strojarna in tovarna usnja
BOROVLJE—FERLACH
(Koroška)

Usnje za podplate in vrhnje usnje.
Zamenjava vseh vrst kož in kožu.
hovine.

Želi vsem svojim cenjenim odje-
malcem vesele božične praznike.

Franz Planteu

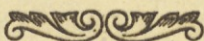
špecerija in kolonialno blago

VELIKOVEC . VÖLKERMARKT
(Koroška)

podružnica:

SINČA VAS — KÜHNSDORF

želi vsem svojim odjemalcem vesel
Božič in srečno Novo leto

Zbiralnice v Kötschadnu
Feldkirdanu in Radentheinu

Barvarna

JOSEF MASSER

Kemična čistilnica

BELJAK - VILLACH

Italienerstr. 18-20, tel. 42-65

STEFAN SCHAGER

KEMIČNA ČISTILNICA

Celovec—Klagenfurt
Rosenthalerstrasse 26

*

vošči vsem svojim cenjenim odje-
malcem vesele božične praznike.

Najboljše
modno blago
in perilo

Primen

Celovec - Klagenfurt
Burggasse

Vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem v tu- in inozemstvu želi obilo zdravja, sreče in zadovoljstva ter iskreno čestita vesele božične praznike in res sreče polno in blagoslovljeno Novo leto 1950.

Družina VESEL ŠTEFAN,
Sillersdorf 152, Saaldorf
p. Freilassing, Nemčija

Johann RAUNIKAR

žganjarna žlahtnih žganih pijač —
izdelovalnica likerjev —
stiskalnica sadja —
izdelovalnica brezalkoholnih pijač —
kleti za pijače iz sadja in jagodičevja —

FELDKIRCHEN na Koroškem, tel. 13
Prodajalna: Celovec-Klagenfurt
Herrengasse 6, tel. 15—98

MALI OGLASI

Krojaškega pomočnika, poštenega, samostojnega, vajenega vseh del, iščem. Hrana in stanovanje v hiši. Pavel Wautischer, kroj. mojster, Dobrla ves (Eberndorf).

Mlinski kamni naprodaj! Knolz, Podravlje (Föderlach).

Cementno strešno opeko zamenjam za vsakovrstni les, tudi stoječ. — Obracunam po dnevnih cenah. — Kadar pridem po les, pripeljem opeko brezplačno na dom. ŽAGAR Johan, Celovec, Rampenstr. št. 15.

König
BACKPULVER

BOŽIČ JE PRED VRATI!

Draga gospodinja!

Oba stojiva pred veliko preizkušnjo. Mi kot izdelovalci pečilnega praška in Ti kot pripravljalka pogač in peciva. To preizkušnjo morava oba prestati. Z dobrimi navodili za uporabo s slikami na König-ovih ovitkih to res ni težko. Izberi si najboljšo, za dober uspeh bo poskrbel König-pečilni prašek, kajti tudi za božično peko je

König-kralj pečilnih praškov!

25
LET

Vodilni

1924 Pecklo - kvalitetni kruh 1949

Nasl: Viktor Joainig

CELOVEC - KLAGENFURT Telefon 25-20 ST.-VEITER STRASSE 23

podružnica:

Grete Schimmel

Karfreitstraße 5
Telefon 17-92

Zapomnite si: dobite ga v sledečih trgovinah:

Gaube, Annabichl
Sallager, Annabichl
Lerchbaumer, Annabichl
Konsum, Annabichl
Wolbang, Annabichl
Puntigam, Annabichl
Rassi, St.-Veiter Straße
Fercher, St.-Veiter Straße
Dobovischek, St.-Veiter Straße

Paulin, Heuplatz
Sibitz, Pfarrplatz
Rachoy, 8.-Mai-Straße
Berger, Bahnhofstraße
Baurecht, Bahnhofstraße
Homan, Mießtaler Straße
Robnegger, Kinoplatz
Jandl, Kirchgasse
Egger, St. Ruprecht
Petritz, Rosentaler Straße

Schaunig, Neue-Welt-Gasse
Wonisch, Villacher Straße
Pogatschnig, Feldkirchner Straße
Tomaschitz, Feldkirchner Straße
Posch, Feschnig-Siedlung
Rauber, Feschnig-Siedlung
Amlacher, Bahnstraße
Adam, Bahnstraße
Hammerschlag, Gabelsbergerstraße
Schurian, Siebenhügelstraße

Za kakovost jamči pečat na kruhu

„PECKLO“

VALENTIN

DI LENARDO

uvoz in prodaja južnega sadja
na debelo

CELOVEC—KLAGENFURT
Salmstrasse 16

Tam kupite dobro in poceni

Modern
MODE
KLAGENFURT
WIENERGASSE 11

Obleke
Plašče
Kožuhe
Bluze
Krila

Damsko in moško perilo
Modne stvari

Zahtevajte

Finkensteiner

testenine, domači kakovostni
proizvod

Modna trgovina

SAMONIG

prinaša:
prvovrsten cord za smučarske
hlače

BELJAK-VILLACH
Weißbriachgasse 12

Hevnilna in pasajilna
deustva v Celovcu

Uradije ob ČETRTEKIH in
SOBOTAH od 9. do 12. ure

Pavličeva-ulica 7 (stara Einspielerjeva hiša)

ODBOR

Kinder
FOTO *Ella Petrykiewicz*

FOTOGRAF
BELJAK - Villach

Poročne in darilne slike ter slike za legitimacije. Izvrševanje fotoamaterskih del.

Nov naslov:
Postgasse 3, Tel. 49-36

Barve, lake, emajle, laneni fienez,
slikarske in pleskarske patcebscine

kupite najbolje pri

PETER DE CILLIA

FELDKIRCHEN - Telefon 73

in pri podružnici:
Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Straße 35 - Tel. 28-38

VEDNO VELIKA IZBIRA

ORIENTALSKIH IN PERZIJSKIH PREPROG,

na roko vozanih in žametnih (velournih) preprog ter tekačev.

Blago za pohištvo, zavese, pregrinjala za mize in divane.

Popusti za preprodajalce, hotele in gostilne. — Plačilne olajšave. — Dajemo v to stroko spadajoče nasvete za opremo sob, po želji tudi na licu mesta.

Strokovna trgovina za preproge, pohištveno blago in zavese

DIR. JOSEF RADLMAYR
BELJAK - VILLACH

TRGOVINA NA DROBNO: POSTGASSE 3 TELEFON 47-67 - 4447